

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΣΤΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

Προσομοίωση Φυσιολογικών Συστημάτων

Εργαστηριακή Αναφορά 6

Θέμα: Βιοπληροφορική – Υπολογιστική Βιολογία

Στοιχεία Φοιτητή: Ονοματεπώνυμο: Αναστάσιος Παπαζαφειρόπουλος

Αριθμός Μητρώου: 03118079

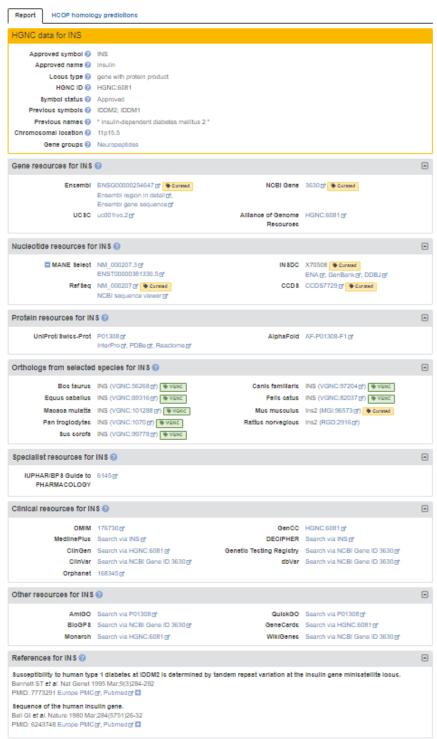
Ακαδημαϊκό έτος: 2022-2023

3. Γονίδια και Μεταβολικές Αναθέσεις:

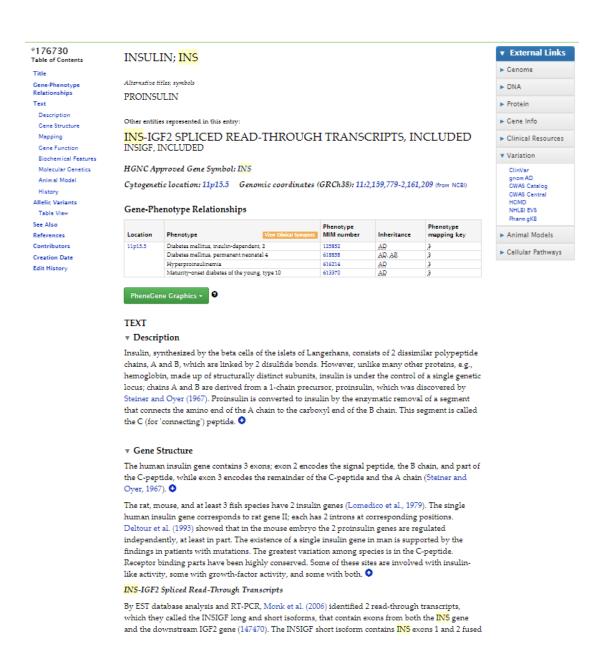
Ζητούμενο 3.1:

Γονίδιο INS: Το ανθρώπινο γονίδιο ινσουλίνης είναι ένα γονίδιο με παράγωγα πρωτεϊνης και αποτελείται από τρία εξόνια που κωδικοποιούν τις πολυπεπτιδικές αλυσίδες Α, Β, C. Πιο συγκεκριμένα, το εξόνιο 2 κωδικοποιεί την αλυσίδα Β και μέρος της C, ενώ το εξόνιο 3 κωδικοποιεί την υπόλοιπη C και την Α. Οι Α και Β αν ενωθούν μέσω της C συντελούν το μακρομόριο της προϊνσουλίνης. Η ινσουλίνη δημιουργείται από την ενζυμική αφαίρεση της C και την ένωση των Α, Β με δισουλφιδικούς δεσμούς. Στις δύο παρακάτω εικόνες παρουσιάζονται οι πληροφορίες του INS γονιδίου από τις δοθείσες διαδικτυακές πηγές https://www.genenames.org/ και https://omim.org/ αντίστοιχα:

Symbol report for INS @

Εικόνα 1: Πληροφορίες για το γονίδιο INS από την πηγή: https://www.genenames.org/data/gene-symbol-report/#!/hgnc_id/HGNC:6081

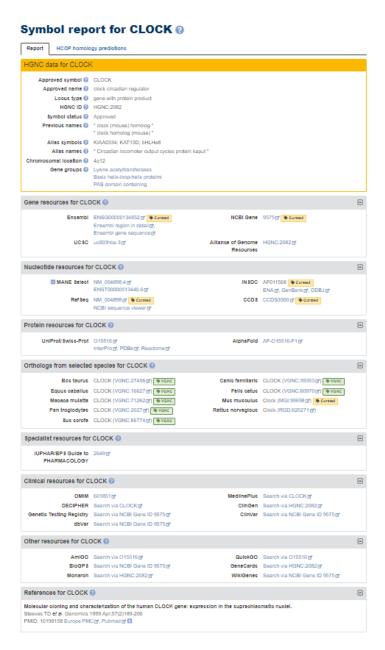

Εικόνα 2: Πληροφορίες για το γονίδιο INS από την πηγή: https://omim.org/entry/176730?search=ins&highlight=ins

Γονίδιο CLOCK:

Το όνομα του συγκεκριμένο γονιδίου σημαίνει: Circadian Locomotor Output Cycles Kaput και είναι υπεύθυνο για την ρύθμιση του κιρκάδιου μηχανισμού σε μοριακό επίπεδο. Η ρύθμιση αυτή πραγματοποιείται μέσω θετικών και αρνητικών επιδράσεων σε μεταγραφικό και μεταφραστικό επίπεδο. Πιο συγκεκριμένα, το γονίδιο CLOCK κωδικοποιεί μια πρωτεΐνη που είναι μέλος της οικογένειας των μεταγραφικών παραγόντων βασικής έλικας-αγκύλης-έλικας (bHLH)-

PAS. Η δομή bHLΗ διευκολύνει τη DNA-σύνδεση, αλλά και τον πρωτεϊνικό διμερισμό, δρώντας έτσι ως θετική συνιστώσα, η οποία κατευθύνει τη μεταγραφή άλλων γονιδίων του κιρκάδιου ρυθμού. Στις δύο παρακάτω εικόνες παρουσιάζονται οι πληροφορίες του CLOCK γονιδίου από τις δοθείσες διαδικτυακές πηγές https://www.genenames.org/ και https://omim.org/ αντίστοιχα:

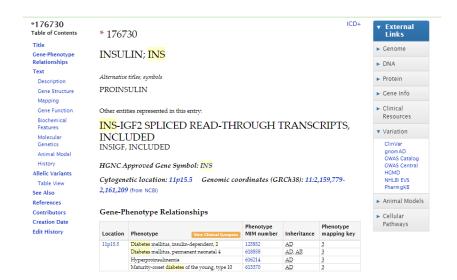

Εικόνα 3: Πληροφορίες για το γονίδιο CLOCK από την πηγή: https://www.genenames.org/data/gene-symbol-report/#!/hgnc_id/HGNC:2082

Εικόνα 4: Πληροφορίες για το γονίδιο CLOCK από την πηγή: https://omim.org/entry/601851?search=clock&highlight=clock

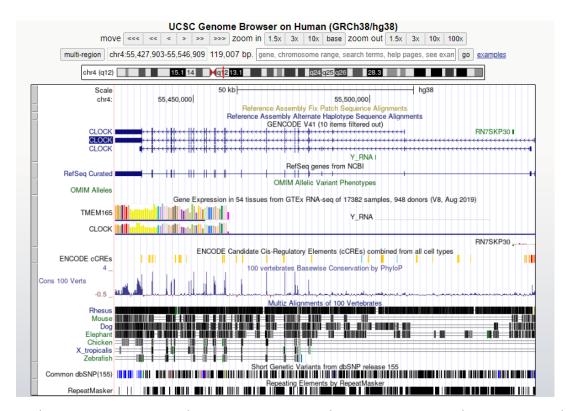
Στην παρακάτω εικόνα επιβεβαιώνεται ότι ο Σακχαρώδης Διαβήτης Τύπου 2 συνδέεται με το γονίδιο INS:

Εικόνα 5: Επιβεβαίωση σχέσης Σακχαρώδους Διαβήτη Τύπου 2 και INS, πηγή: https://omim.org/entry/176730?search=diabetes%202%20ins&highlight=%28diabet e%7Cdiabetic%29%202%20ins

Ζητούμενο 3.2:

Όπως φαίνεται και στην παρακάτω εικόνα, το γονίδιο CLOCK βρίσκεται στην περιοχή 4q12 του ανθρώπινου χρωμοσώματος 4 και πιο συγκεκριμένα ξεκινάει στο ζεύγος βάσης χρωμοσώματος 55.4427.903 και τελειώνει στο ζεύγος 55.546.909.

Εικόνα 6: Πληροφορίες για το γονίδιο CLOCK από την πηγή: http://genome.ucsc.edu/cgi-

bin/hgTracks?db=hg38&lastVirtModeType=default&lastVirtModeExtraState=&virtM
odeType=default&virtMode=0&nonVirtPosition=&position=chr4%3A55427903%2D5
5546909&hgsid=1525670591 tO8nCCduiHvAlkAE74hz0cZ94ZkG

Ζητούμενο 3.3:

Στις παρακάτω εικόνες παρουσιάζονται κατά σειρά οι αλληλουχίες DNA του γονιδίου INS στον άνθρωπο, στον χιμπατζή και στον ποντικό:

```
60
cttgggccatccgggactggggacaggggtcctggggacaggggtgtggggacaggggtc
ctggggacaggggtctggggacaggggtcctggggacaggggtgtggggacaggggtgtg
qqqacaqqqqtqtqqqqacaqqqqtcctqqqqacaqqqqtctqqqqacaqqqqtctqaqq
                                                     360
acaqqqqtqtqqqqacaqqqqtqtqqqqacaqqqqtqtqqqqacaq
gggtctggggacaggggtccgggggacaggggtgtggggacagggggtgtggggacagggg
                                                     420
tgtggggacaggggtctggggacaggggtgtggggacaggggtcctggggacaggggtgt
                                                     480
ggggataggggtgtgggggcaggggtgtgggggtgtgggggacaggggtctgggg
                                                     540
acagcagcgcaaagagccccgccctgcagcctccagctctcctggtctaatgtggaaagt
ggcccaggtgagggctttgctctctggagacatttgcccccagctgtgagcagggacag
                                                     720
gtctggccaccgggcccctggttaagactctaatgacccgctggtcctgaggaagaggtg
                                                     780
ctgacgaccaaggagatcttcccacagacccagcaccagggaaatggtccggaaattgca
gcctcagccccagccatctgccgaccccccaccccaggccctaatgggccaggcggca
                                                     840
ggggttgagaggtaggggagatgggctctgagactataaagccagcgggggcccagcagc
cctttgcgtcaggtgggctcaggattccagggtggctggaccccaggccccagctctgca 1020
qcaqqqaqqacqtqqctqqqctcqtqaaqcatqtqqqqqtqaqcccaqqqqccccaaqqc 1080
agggcacctggccttcagcctgcctcagccctgcctgtctcccagatcactgtccttctg
 ATGGCCCTGTGGATGCGCCTCCTGCCCCTGCTGGCGCTGCTGGCCCTCTGGGGACCTG 1200
ACCCAGCCGCAGCCTTTGTGAACCAACACCTGTGCGGCTCACACCTGGTGGAAGCTCTCT 1260
ACCTAGTGTGCGGGGAACGAGGCTTCTTCTACACACCCAAGACCCGCCGGGAGGCAGAGG 1320
ACCTGCAGGgtgagccaactgcccattgctgcccctggccccccagccaccccctgct 1380
cctqqcqctcccacccaqcatqqqcaqaaqqqqqcaqqaqqctqccacccaqcaqqqqqt 1440
caggtgcacttttttaaaaagaagttctcttggtcacgtcctaaaagtgaccagctccct 1500
gtggcccagtcagaatctcagcctgaggacggtgttggcttcggcagccccgagatacat 1560
tctccaccctcatttgatgaccgcagattcaagtgttttgttaagtaaagtcctgggtga 1680
cctggggtcacagggtgccccacgctgcctgcctctgggcgaacaccccatcacgcccgg 1740
aggaggggtggctgcctgcctgagtgggccagacccctgtcgccaggcctcacggcagc 1800
tccatagtcaggagatggggaagatgctgggggacaggccctggggagaagtactgggatc 1860
acctgttcaggctcccactgtgacgctgccccggggcgggggaaggaggtgggacatgtg 1920
gcccggctggagatgggtgggagtgcgacctagggctggcgggcaggcgggcactgtgtc 2040
tecetgactgtgteeteetgtgteeetetgeetegeegetgtteeggaacetgetetgeg 2100
cggcacgtcctggcagTGGGGCAGGTGGAGCTGGGCGGGGCCCTGGTGCAGCCTG 2160
CAGCCCTTGGCCCTGGAGGGGTCCCTGCAGAAGCGTGGCATTGTGGAACAATGCTGTACC
AGCATCTGCTCCCTCTACCAGCTGGAGAACTACTGCAACtagacgcagcc
          gcctcctgcaccgagagatggaataaagcccttgaaccagccctgc 2340
tgtgccgtctgtgtgtcttgggggccctgggccaagccccacttcccggcactgttgtga 2400
gcccctcccagctctctccacgctctctgggtgcccacaggtgccaacgccggccaggcc 2460
tgtggctcagggtccagtatgggagctgcgggggtctctgagggggccaggggtggtggtggg 2580
ccactgagaagtgacttcttgttcagtagctctggactcttggagtccccagagaccttg
ttcaggaaagggaatgagaacattccagcaattttccccccacctagccctcccaggttc 2700
2820
```

Εικόνα 7: Η αλληλουχία του DNA του γονιδίου INS στον άνθρωπο.

```
aggtgcctgttctggggagctgggagggccggaggggtgtaccccaggggctcagcccag
atgacactatgggggtgatggtgtcgtgggacctggccaggagaggggagatgggctccc
                                                         120
180
cagcttcccacacctgcccacccccagagtcctgccgccacccccagatcacacggaaga
                                                         240
tgaggtccgagtggcctgctgaggacttgctgctgtccccgggtccccgggtcatgccc
                                                         300
tccttctgccaccctcgggagctgagggccacagctggggctgctgtcctacggcggggt
                                                         360
gggaactgggcagccagcagggaggggacccttccttactccactgtaccaccccac
                                                         420
caccttgqcccatctatgqcqqcatcttgqqccatcagqqactqqqqacagqqqtcctqq
                                                         480
                                                         540
ggacagggqtcctggggacaggggtctggggacagggtcctggggacaggggtcctgggg
acaggggtctggggacaggggtcctggggacaggggtcctgggaacaggggtcctgggga
                                                         660
caggggtctggggacaggggtctggggacaggggtctggggacaggggtctggggaca
ggggtctggggacaggggtcctggggacaggggtctggggacaggggtcctggggacagg
ggtctggggacaggggtcctggggacagggtcctggggacaggggtctggggacagcggt
gcaaagagccccgccctgcagcctccagctctcctggtctaatgtggaaagtggcccagg
tgacggctttgctctcctggagacatttgcccccagctgtgagcagggacaggtctggcc
accgggcccctggttaagactctaatgacccgctggccctaaggaagaggtgctgacgac
caaggagatcttcccacagacccagcaccagggaaatggtccggaaattgcagcctcagc
                                                        1020
ccccagccatctgccgaccccccaccccaggccctaatgggccaggcggcaggggttga
                                                        1080
caggtaggggagatgggctctgagactataaagccagcgggggcccagcagccctcagcc
                tcagaagaggccatcaagcaggtctgttccaagggcctttgcg 1200
tcaggtgggctcagggttccagggtggctggaccccaggccccagctctgcagcagggag 1260
gacgtggctgggctcttgaagcatgtgggggtgagcccaaggggccccaaggcagggcacc 1320
tggccttcagccggcctcagccctgcctgtctcccagat
CTGTGGATGCGCCTCCTGCCCCTGCTGGTGCTGCCCCTCTGGGGACCTGACCCAGCC 1440
TCGGCCTTTGTGAACCAACACCTGTGCGGCTCCCACCTGGTGGAAGCTCTCTACCTAGTG 1500
TGCGGGGAACGAGGCTTCTTCTACACACCCAAGACCCGCCGGGAGGCAGAGGACCTGCAG 1560
Ggtgagccaaccgccgttgctgcccctggccacccccagccacccctgctcctggcgc 1620
tcccacccagcatgggcagaaggggcaggaggctgccacccagcagggggtcaggtgca
ctttttaaaaaagaaatgaagttctcttggtcacatcctaaaagtgaccagctccctgtg 1740
gcccagtcagaatctcagcctgaggacggtgttggcttcggcagccccgagatacatcag
ccaccctcatttgatgaccgcagattcaagtgttttgttaagtaaagtcctgggtgacct
ggggtcacagggtgccccacgctgcctgcctctgggcgaacaccccatcacgccctgagg 1980
agggcgtggctgcctccctgagtgggccagacccctgtcgccaggcctcacggcagctcc
atagtcaggagatggggaagatgctggggacaggccctggggagaagtactggggccacc 2100
cggctggagatgggtgggagtgcgacctagggctggtgggcaggcgggcactgtctctcc 2280
ctgactgtgtcctcctgtgtccctctgcctcgccgctgttccggaacctgctctgcgcgg 2340
cacgccetggcagTGGGCAGGTGGAGCTGGGCGGGGGCCCTGGTGCAGCAGCCTGCAG 2400 CCCTTGGCCCTGGAGGGGTCCCTGCAGAAGCGTGGTATCGTGGAACAATGCTGTACCAGC 2460 ATCTGCTCCCTCTACCAGCTGGAGAACTACTGCAACtagatggaataaagcccttgaacc 2520
agccctqctqtqccqtctqtqtcttqqqqqccctqqqccaaqccccacttcccqqcac
                                                        2580
tgttgtgagccctcccagctctctccatgctctctgggtgcccacaggtgccaatgccg 2640
ccccaccctgtggctcagggtccagtatgggagctgcgggggtctctcagggggccagggg 2760
tqqtqcaqccactqaqaaatqacttctqqttcaqtaqctctqqqactcttqqaqtcccca
gagaccttgttcaggaaagggaatgagaacattccagcaattttccccccacctagccct 2880
tgagggaggggtcctgcagggcagggggtgggaaggtgggagaggctgccgagagcc 3000
```

Εικόνα 8: Η αλληλουχία του DNA του γονιδίου INS στον χιμπατζή.

```
gagggtgccgggagggcacaaggacacccccgggtccctgcagccccaggctctgccg
                                                   120
actgctgcagaaaacgtctctgggagtcgggtggggccgtgctctcccggccaccctcgc
ccccagctgtgacagggacagctctgcagtcagggcgtcagggcctcgttaagacgctaa
tgaccgcgtggccccagcgagaggtgctgaccacggaggagatgctcccggcccccgaag 240
cccaggccctaatgggccaggccgggccggggcagggaggtgggctcggggctata 360
aagccggcagcgcccggcagccccagccctgcggaccagctgtttccccggccqtcagc
gagcaggtctgtgccaggggcctccggtccgggcggtgggacccgggaccccagctctgc 480
atggtggtggtggggagggacgtgggctcctctcgtggggcatttgggggagcaagcggg 540
ggtcccggggcagggcgcccgccacgctggcctcagccccgctcctctcccaggtcttt
                                                   600
qccccqcccqccATGGCCCTGTGGACGCGCCTCCTGCCCCTGCTGGCCCTGCTGGCCC
                                                   660
TGTGGGGCCCGAGCCCGCCCCCCCCTTCGTCAACCAGCACCTGTGCGGCTCCCACCTGG
                                                   720
TGGAGGCCCTCTACCTGGTGTGCGGCGAGCGGGGCTTCTTCTACACGCCCAAGAGCCGCC
tgccaccgaaggaaagggacctcttttggcctgccacgtcctgaaagcgccctgtggccc
qqccaqaqactctqqqcttcaqqacaqtqcccqctqcacqaqcaqqqccccqatqqcacc
ccctacctcacaggacgacagcattccaggggggactttagtaaatgcccaaggccag 1080 Alu
gtgcggtgactcacgcctgtaatcccagcactctgggaggccaaggtgggcagactgctc 1140
qaqqtcaqqaqtttqaaaccaqcctqaqcaaqaqcqaqaccccatctctactataaataq 1200
aaaattaattggccaactaatatatatagaaaaaattagccgggcatggtggcacatgcc 1260
tgtagtcccagctactcgggaggctgaggcaggaggatcgcttgagcccaggagatggag 1320
gttgctgtgagctaggctgacgccacggcactcgctctagcctgggcaacaaagcgagac 1380
tctgtctcaaaaaaataaataaataaaacaagcgccccaggtcctgggtgtggtc 1440
tcagggtgaccttgggaagtggccccacccgcccagtggggcgcggtagcaataggagg 1500
ctggcagtggggagtcgagggatgggcaaccccccgggggacggtgcccgtggggggcacc 1560
tgccacgttcccgccgcggcactgcccgggggccggggacaggtggcagggtgtgtggggct 1620
cctgacgccctggccctgtctctctctctccctgtctgcctggcaccgcccggccg 1740
qcaqCGGGGCAGGTGGGGCCGGACGGCGGCCTGGGCGCGGCGGCCTGCAGGCCCTGGCG 1800
CTGGAGGGGCCCCGCAGAAGCGCGCATCGTGGAGCAGTGCTGCACCAGCATCTGCTCG 1860
CTGTACCAGCTGGAGAACTACTGCAACtagccacccgcccgccccgccccgggacggaa 1920
cgccgcaccccctccccagcagccccccaaccccgagcgtcctccatgctccccgggcg 2040
tgggggggcgtgggcgagctgagatgccggggggctcttggggagctgacttcctcgttca 2160
gaagccctggaccctcagggtccccagagaattttcgaggaaagagaatgagaacattcc 2220
agtggcttcttcccaccta
                                                  2280
```

Εικόνα 9: Η αλληλουχία του DNA του γονιδίου INS στον ποντικό.

4. Εύρεση Θέσεων Αναπαραγωγής DNA:

Ζητούμενο 4.1:

Αρχικά σε ένα αρχείο data.txt βάλαμε το τμήμα γονιδιώματος που δίνεται στην εκφώνηση. Μετά εκτελέστηκε ο παρακάτω κώδικας των συναρτήσεων main.m και CountPattern.m στο περιβάλλον MATLAB:

Εικόνα 10: Κώδικας Συνάρτησης main.m

Εικόνα 11: Κώδικας Συνάρτησης CountPattern.m

Και τυπώθηκε το αποτέλεσμα:

```
>> main
The word [ATC] appears 21 times in this segment.
```

Εικόνα 12: Αποτέλεσμα εκτέλεσης main.m

Ζητούμενο 4.2:

Τώρα, δημιουργήσαμε τη συνάρτηση CountMostFrequent.m, όπου δημιουργείται ένας πίνακας freqTable στον οποίο αποθηκεύονται η συχνότητα και το κάθε pattern της ακολουθίας. Έπειτα, στη main.m θέτουμε k=9 (όπως ζητείται από την εκφώνηση) και καλούμε τη συνάρτηση CountMostFrequent.m. Ο κώδικας των δύο συναρτήσεων καθώς και το αποτέλεσμα που τυπώνεται παρουσιάζονται παρακάτω:

```
main.m × CountMostFrequent.m × +
     function [mostFreq, occurs] = CountMostFrequent(target,ngramLen)
 2
       %cell input
 3 -
       ngrams = {};
 4 -
      for i = 1: (length(target) - ngramLen)
 5 -
       ngrams{i} = char(target(i:(i + ngramLen)));
 6 -
       ngrams = cellfun(@(x) char(x'), ngrams, 'UniformOutput', false)';
 7 -
 8 -
        unqNgrams = unique(ngrams, 'stable');
 9 -
       counts = cellfun(@(x) sum(ismember(ngrams,x)),unqNgrams, 'UniformOutput', false);
10 -
       freqTable = table( unqNgrams, counts ,'VariableNames', {'Pattern', 'Frequency'});
11 -
       freqTable = sortrows(freqTable,{'Frequency'},{'descend'});
12 -
       head(freqTable, 10)
13 -
       mostFreq = freqTable.Pattern(1);
14 -
       occurs =freqTable.Frequency(1);
15 -
       end
```

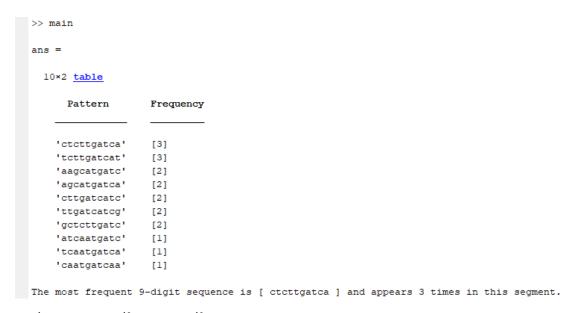
Εικόνα 12: Κώδικας Συνάρτησης CountMostFrequent.m

```
main.m % CountMostFrequent.m % +

1 - input_file = fopen('data.txt','r');
2 - sequence = fscanf(input_file, '%s');
3 - k = 9;
4 - [seq, freq] = CountMostFrequent(cellstr(sequence'), k);
5 - fprintf("The most frequent %d-digit sequence is [ %s ] and appears %d times in this segment.\n", k, char(seq), freq[1] );

sequence is [ %s ] and appears %d times in this segment.\n", k, char(seq), freq[1] );
```

Εικόνα 13: Κώδικας Συνάρτησης main.m

Εικόνα 14: Αποτέλεσμα εκτέλεσης main.m

5. Ανάλυση Δεδομένων Πειράματος Γονιδιακής Έκφρασης:

Ζητούμενο 5.1:

Τα δείγματα που μετρήθηκαν στο πείραμα είναι 31. Οι διαφορετικές καταστάσεις του πειράματος είναι:

- 1. **το control group** (κατάσταση ελέγχου), που τοποθετήθηκαν 19 δείγματα (συνέχιση κανονικής διατροφής-χωρίς απώλεια βάρους)
- 2. **το intervention group** (κατάσταση παρέμβασης), που τοποθετήθηκαν 12 δείγματα (υποθερμική δίαιτα (ΑΗΑ step Ι-βαθμιαία απώλεια βάρους).

Ο τύπος της πλατφόρμας μικροσυστοιχίας DNA με την οποία έγιναν οι μετρήσεις είναι:

GPL570 [HG-U133_Plus_2] Affymetrix Human Genome U133 Plus 2.0 Array

Παρακάτω παρατίθεται και η σύνοψη του πειράματος:

Εικόνα 15: Σύνοψη του πειράματος με GEO accession id: GSE7117, πηγή: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/geo/query/acc.cgi

Ζητούμενο 5.2:

i. Οι τίτλοι των δειγμάτων είναι:

"Liver 1", "Liver 2", "Liver 3", "Liver 9", "Liver 12", "Liver 25", "Liver 26". "MHLiv"

Τα αντίστοιχα Sample_geo_accesion_id τους είναι:

"GSM162954", "GSM162956", "GSM162957", "GSM162958", "GSM162959", "GSM162960", "GSM162961", "GSM162962"

- Τα δείγματα προέρχονται από τον πανεπιστημιακό οδηγό της πόληςOulu της Φινλανδίας.
- Τα δείγματα: "Liver 1","Liver 9","Liver 25","ΜΗLiv" ανήκουν στην κατάσταση ελέγχου, ενώ τα δείγματα: "Liver 2", "Liver 3", "Liver 12", "Liver 26" στην κατάσταση παρέμβασης.
- iv. Τα ορίσματα της **read.table** είναι τα παρακάτω:
  - file.path: Το όνομα του αρχείου που θα χρησιμοποιήσει η συνάρτηση ("GSE7117_series_matrix.txt").
  - skip: Αγνοεί τις αρχικές 68 γραμμές στο αρχείο πριν ξεκινήσει να το διαβάζει.
  - header: Δηλώνει αν στο αρχείο υπάρχουν τα ονόματα των μεταβλητών όπως στην πρώτη γραμμή (True).
  - **sep**: Ο τρόπος που θα χωρίζονται τα στοιχεία του αρχείου σε κάθε γραμμή μεταξύ τους (sep="\t").
  - **row.names**: Ο αριθμός της στήλης που θα περιέχει τα ονόματα των σειρών (row.names=1).
- ν. Με εκτέλεση της εντολής dim(x), βλέπουμε ότι ο πίνακας x έχει54675 γραμμές και 8 στήλες:

```
> dim(x)
[1] 54675 8
```

Εικόνα 16: Εκτέλεση εντολής dim(x)

vi. Με την εκτέλεση της εντολής colnames(x) παίρνουμε:

```
> colnames(x) [1] "GSM162954" "GSM162956" "GSM162957" "GSM162958" "GSM162959" "GSM162960" "GSM162
```

Εικόνα 17: Εκτέλεση εντολής colnames(x)

Τα ονόματα των στηλών αντιστοιχούν στα 8 διαφορετικά βιολογικά δείγματα που πάρθηκαν προς ανάλυση με μικροσυστοιχίες DNA.

vii. Με την εκτέλεση της εντολής rownames(x) [1:15], προκύπτει:

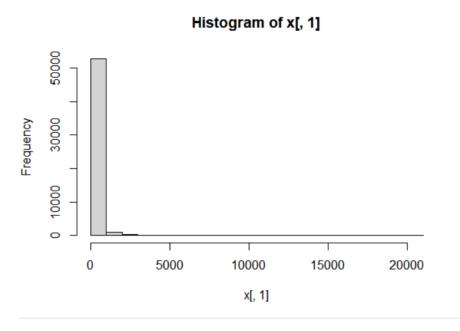
```
> rownames(x)[1:15]
[1] "1007_s_at" "1053_at" "117_at" "121_at" "1255_g_at" "1294_at" "1316_at" "13
[10] "1431_at" "1438_at" "1487_at" "1494_f_at" "1552256_a_at" "1552257_a_at"
```

Εικόνα 18: Εκτέλεση της εντολής rownames(x) [1:15]

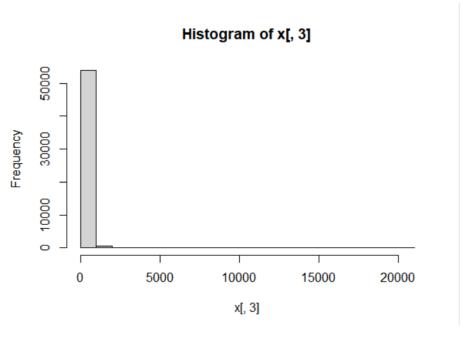
Οι γραμμές αντιστοιχούν σε διαφορετικά γονίδια.

νiii. Η τιμή του x[3,5] είναι: 42.91798 και περιγράφει το βαθμό και τη συγκέντρωση του 3^{ou} γονιδίου στο 5° δείγμα.

- ix. Η $200^{\rm q}$ γραμμή μας δίνει τις συγκεντρώσεις του 200στού γονιδίου (1552540_s_at) και η $7^{\rm q}$ στήλη τις τιμές συγκεντρώσεων των γονιδίων στο $7^{\rm o}$ δείγμα.
- x. Με την εκτέλεση των εντολών hist(x[,1]) και hist(x[,3]) παίρνουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα:

Εικόνα 19: Ιστόγραμμα συχνοτήτων πρώτου δείγματος

Εικόνα 20: Ιστόγραμμα συχνοτήτων τρίτου δείγματος

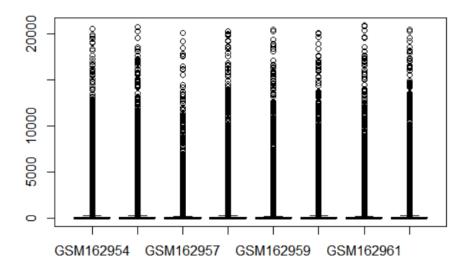
Ζητούμενο 5.3:

i. Η εντολή round κάνει στρογγυλοποίηση στο διάνυσμα του πρώτου ορίσματος apply(x, 2, summary) κατά το δεύτερο όρισμα digits=2, δηλαδή στη συγκεκριμένη περίπτωση κατά δύο δεκαδικά ψηφία. Ειδικότερα, η apply(x, 2, summary) καλεί τη συνάρτηση summary και την εφαρμόζει στις στήλες του πίνακα χ(υπολογίζοντας έτσι τα χαρακτηριστικά τους).Παρακάτω παρατίθεται και το αποτέλεσμα της εκτέλεσης:

```
> round(apply(x,2, summary),digits=2) # explain in your assignment the functionality/argument
         GSM162954 GSM162956 GSM162957 GSM162958 GSM162959 GSM162960 GSM162961 GSM162962
                                                              5.81
17.54
42.33
207.06
117.34
Min.
                                       5.65
17.55
39.89
                                                                                        5.90
17.14
                5.44
                            5.74
                                                     5.76
                                                                             5.48
1st Qu.
Median
              16.63
                           16.33
                                                    16.24
                         41.06
217.89
                                                                                        41.93
                                                                                                   40.56
209.00
              42.31
                                                   41.26
                                                                            40.88
             213.47
120.77
                                     129.67
92.73
                                                  213.59
121.73
                                                                          216.42
122.76
                                                                                       197.97
                                                                                       113.54
3rd Qu.
                          119.92
                                                                                                    121.52
           20596.82 20710.01 20130.98
                                               20276.33 20518.67
                                                                        20142.23
```

Εικόνα 21: Αποτέλεσμα εκτέλεσης εντολής: round(apply(x,2, summary),digits=2)

ii. Με την εντολή boxplot(x) δημιουργούμε τα αντίστοιχαθηκογράμματα:

Εικόνα 22: Τα θηκογράμματα για κάθε δείγμα
Τα θηκογράμματα είναι κανονικοποιημένα, καθώς η διάμεσοι των δειγμάτων βρίσκονται κοντά σε μια συγκεκριμένη τιμή.

Ζητούμενο 5.4:

- i. Η σωστή κλήση της συνάρτησης είναι: c(0,1,1,0,1,0,1,0).
- ii. Παρατίθενται ο κώδικας που εκτελέστηκε και τα αποτελέσματα στις παρακάτω εικόνες:

```
\begin{array}{l} p\_values=matrix(0,row(x))\\ control = x[,c(1,4,6,8)]\\ intervent=x[,c(2,3,5,7)]\\ for(i \ in \ 1:nrow(x)) \{ \ p\_values[i]<- \ t.test(control[i,],intervent[i,],alternative = c("tw View(p\_values[1:15]) \end{array}
```

Εικόνα 23: Κώδικας για t-test

```
> p_values[1:15]

[1] 0.1235861 0.2768388 0.6168126 0.1692107 0.174158

[7] 0.8137377 0.2075931 0.3956510 0.5966297 0.570401

[13] 0.7940872 0.7325208 0.9863738
```

Εικόνα 24: Τιμές p_value για τους 15 πρώτους ανιχνευτές

iii. Παρατίθενται ο κώδικας και τα αποτελέσματα για τους ανιχνευτέςμε p_value < 0.001 και ο ανιχνευτής με το μικρότερο p_value.

```
> for(i in 1:nrow(x)){if (p_values[i]<0.001) print(row.names</pre>
[1] "1552912_a_at"
[1] "1552935_at"
[1] "1553222_at"
[1] "1555645_at"
[1] "1556049_at"
[1] "1562173_a_at"
[1] "200931_s_at"
[1] "204019_s_at"
[1] "204114_at"
[1] "204681_s_at"
[1] "204861_s_at"
[1] "205171_at"
[1] "208798_x_at"
[1] "212416_at"
[1] "214999_s_at"
[1] "215463_at"
[1] "215870_s_at"
[1] "221225_at"
[1] "224578_at"
[1] "225174_at"
[1] "227306_at"
[1] "227662_at"
[1] "229024_at"
[1] "231133_at"
[1] "232604_at"
[1] "232930_at"
[1] "234751_s_at"
[1] "234830_at"
[1] "235457_at"
[1] "235676_at"
[1] "236252_at" 
[1] "239368_at"
[1] "239548_at"
[1] "240177_at" 
[1] "243337_at"
[1] "243654_at"
[1] "243794_at"
[1] "36129_at"
```

Εικόνα 25: Κώδικας και ανιχνευτές με p value <0.001

```
> row.names(x[which.min(p_values),])
[1] "243337_at"
```

Εικόνα 26: Κώδικας και ανιχνευτής με το μικρότερο p_value

Ζητούμενο 5.5:

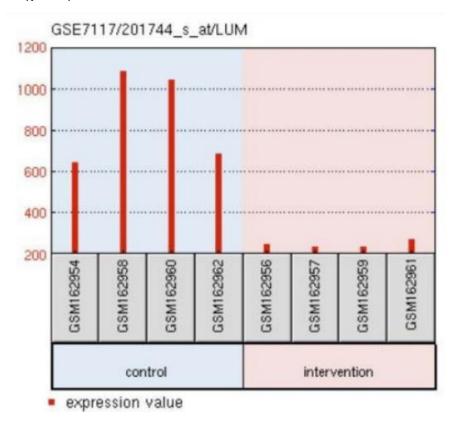
i. Όλα αποτελέσματα για τα δύο πρώτα σημαντικά γονίδια απεικονίζονται στην ακόλουθη εικόνα:

ID	adj.P.Val	P.Value	t	В	logFC	Gene.symbol
▶ 201744_s_al	0.4	0.00000731	-9.4	0.8482	-1.751	LUM
▶ 204019_s_at	0.544	0.00002013	-8.27	0.5363	-0.883	SH3YL1

Εικόνα 27: Όλα τα αποτελέσματα για τα δύο πρώτα σημαντικά γονίδια

Παρατηρούμε πως η τιμή p-value αυξάνεται σημαντικά από το πρώτο στο δεύτερο δείγμα. Η τιμή της logFC είναι κάτω από το μηδέν κάτι το οποίο δείχνει ότι τιμή για την κατάσταση παρέμβασης είναι μικρότερη από την τιμή για την κατάσταση ελέγχου.

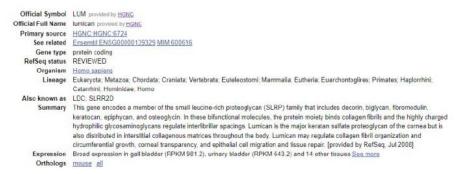
Παρακάτω απεικονίζεται το γράφημα που αφορά τον πρώτο ανιχνευτή:

Εικόνα 28: Γράφημα για πρώτο ανιχνευτή

Παρατηρούμε πως η τιμή έκφρασης του γονιδίου είναι πολύ μεγαλύτερη στην κατάσταση ελέγχου.

Το γονίδιο το οποίο εκφράζεται διαφορικά σε στατιστικά σημαντικότερο βαθμό με το GEO2R είναι το γονίδιο Lumican.
 Συνοπτικές πληροφορίες του γονιδίου αυτού παρουσιάζονται στην παρακάτω εικόνα:

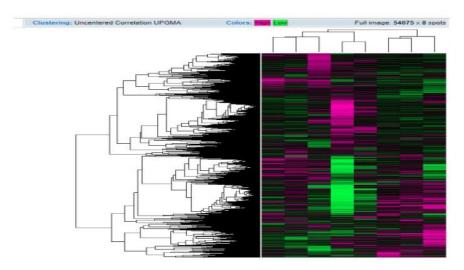

Εικόνα 29: Πληροφορίες του γονιδίου Lumican

Αξίζει να τονιστεί πως το γονίδιο αυτό ρυθμίζει τη διαφάνεια του κερατοειδούς, τη μετανάστευση των επιθηλιακών κυττάρων, την επισκευή των ιστών και την οργάνωση ινιδίων κολλαγόνου.

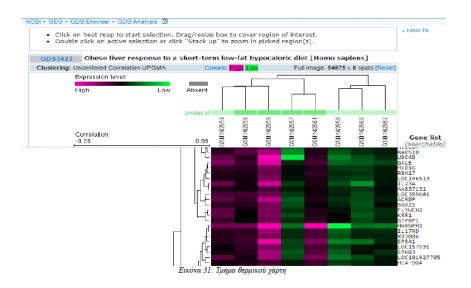
Ζητούμενο 5.6:

• Ο πλήρης θερμικός χάρτης που απεικονίζεται παρακάτω αποτελείται από 54.675 γραμμές και 8 στήλες:

Εικόνα 30: Πλήρης θερμικός χάρτης

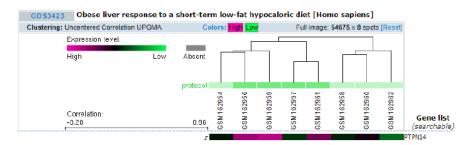
Παρουσιάζεται τμήμα της λεπτομέρειας του θερμικού χάρτη:

Εικόνα 31: Τμήμα της λεπτομέρειας του θερμικού χάρτη

Σε κάθε γραμμή είναι το κάθε γονίδιο και σε κάθε στήλη το κάθε δείγμα. Με διαφορετικά χρώματα παρουσιάζεται η ένταση έκφρασης των γονιδίων σε κάθε δείγμα. Ειδικότερα με μωβ χρώμα έχουμε ισχυρή ένταση έκφρασης ενώ με πράσινο χαμηλή. Είναι διακριτή επίσης η ομαδοποίηση του κάθε δείγματος.

Παρουσιάζεται ο χρωματικός χάρτης του πρώτου γονιδίου:

Εικόνα 32: Θερμικός χάρτης του πρώτου γονιδίου

Με βάση τον χρωματικό κώδικα συμπεραίνουμε ότι η ένταση έκφρασης είναι μέτρια για το πρώτο γονίδιο.

 Σύμφωνα με την ομαδοποίηση που προέκυψε παρατηρούμε ότι υπάρχει διαφορά στην ένταση έκφρασης ανάμεσα στα γονίδια των δύο καταστάσεων (ελέγχου και παρέμβασης). Πιο συγκεκριμένα, στα γονίδια παρέμβασης υπάρχει πιο έντονη ένταση έκφρασης από τα γονίδια ελέγχου.